

**ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ
В.В. АКУЛЕНКА: СТИЛІСТИЧНІ, ЛІНГВОРИТОРИЧНІ ТА
ЛІНГВОКОГНІТИВНІ АСПЕКТИ**

Звертаючись до праць Учителя, під керівництвом і впливом особистості якого авторка даної статті формувалась як науковець майже чверть століття, важко зберігати нейтральність і неупередженість. Проте осмислення його як мовної особистості через тексти, у яких пульсує його думка й лунає голос, передбачає певне абстрагування від людських якостей видатного мовознавця й зосередження на їх відображенні в тексті.

Валерій Вікторович Акуленко належить до визначних постатей вітчизняної лінгвістики. Він є автором понад трьохсот робіт із різних галузей науки про мову: загального мовознавства, компаративістики, функціональної лінгвістики, соціолінгвістики, термінознавства, інтерлінгвістики, славістики та ін. Його глибокі, насичені ґрунтовними ідеями й аналітичністю праці мають неминуще значення для філології. Вони ж – і цінне джерело для кращого розуміння В.В. Акуленка як суб'єкта наукової рефлексії й комунікації та аналізу особливостей його блискучого мовлення.

Вивчення процесів і способів текстової реалізації індивідуальних суб'єктів мовленнєвої діяльності відповідає сучасному завданню всебічної характеристики антропоцентричного характеру мови. Теоретичний простір, у якому здійснюється пропонуване дослідження ідіостилю В.В. Акуленка (лише попереднє й украй конспективне), є багатоаспектним і складається з кількох галузей філологічної науки: лінгвостилістики (Арнольд І.В., Воробйова О.П.), лінгвістики тексту (Виноградов В.В., Ван Дейк, Москальська О.І.), лінгвориторики (Белова А.Д.), концептології (Жаботинська С.І.). Безпосереднім теоретичним підґрунтям роботи є дослідження наукової прози (Карабан О.І., Разинкіна Н.М.), мовної особистості та ідіостилю / ідіолекту (Виноградов В.В., Воркачов С.Г., Караулов Ю.М., Синиця І.А.).

Основним вихідним пунктом практичної частини аналізу є висновки, сформульовані Н.Д. Арутюною, про необхідність з'ясування співвідношення загальних та індивідуальних характеристик мовлення/стилю [ЛЕС 1990, 171], а також І.А. Синицею про врахування взаємодії суб'єктивного та об'єктивного начал у науковому тексті, що позначається на інтенсивності процесів актуалізації наукової рефлексії [16, 14-25].

Якщо виходити з відомого висловлювання В.В. Виноградова про те, що образ автора є концентрованим втіленням сутності твору, то й вербальна «тканина» твору стає своєрідним автопортретом його творця. Будь-який авторський текст характеризується загальним вибірковим способом організації мови відповідно до того способу, який притаманний даній особистості та виявляє її як мовця. Для позначення сукупності стилістичних засобів та способів їх використання, притаманних окремому авторові, у лінгвістиці склалось поняття ідіостилю.

Розвиваючи таке розуміння ідіостилю і спираючись на визнання антропоцентричності мови, Ю.М. Караулов увів поняття мовної особистості. Це міждисциплінарне поняття, фактично спроектоване на лінгвістику, містить сконцентровані філософські, психологічні та соціологічні погляди на сукупність фізичних та духовних властивостей людини, що надає йому якісної визначеності. Відповідно до нього суб'єкт мовлення визначається як особистість, яка виражається у мові – тексті – та за допомогою мови [3, 38]. Поняття мовної особистості в термінах цього автора є системою з ієрархічною структурою, що представлена такими рівнями: лексиконом (вербально-семантичний рівень); тезаурусом (лінгвокогнітивний рівень) та прагматиконом (мотиваційний рівень) [Ibid., 87]. Перший рівень включає набір лексико-семантичних одиниць, використання яких притаманне певному авторові; другий є характеристикою світосприйняття і відображає картину світу даної особистості у вигляді взаємопов'язаних концептів і концептосфер; третій – цілі, мотиви, установки, котрі спрямовують комунікативну діяльність автора. Тобто, за характеристикою Н.А. Фатєєвої, така структура є сукупністю глибинних домінант і констант, які породжують текст [17, 17].

Обмежені рамки та завдання цієї статті обумовили обрання матеріалом дослідження чотирьох наукових публікацій В.В. Акуленка [ВВА 80, ВВА 80а, ВВА 85, ВВА 06 ФОЯ, СЛСМВО] загальним обсягом 71 стор., які об'єднує їх узагальнювальний характер: усі праці були присвячені підсумкам і перспективам розвитку або лінгвістики як такої, або її окремих галузей, зокрема інтерлінгвістики та функціонального опису. Постає питання про можливість отримання надійних результатів на такому невеликому за обсягом матеріалі. Деякі дослідники ідіостилю дотримуються думки, що його достовірне вивчення уможливується лише на матеріалі всього корпусу текстів окремого автора, оскільки між ними існують відношення семантичної еквівалентності за різними текстовими параметрами: структури, ситуації, єдності концепції та композиційних принципів, синтаксичної організації тощо. Лише аналіз таких «автоінтертекстуальних», у термінах Н.А. Фатєєвої, відношень [17, 17] дозволяє отримати цілісне уявлення про ідіостиль автора як такий,

що притаманний лише його картині світу та способу відображення реальності. У цілому поділяючи таку думку, зауважимо, що, по-перше, ця робота є лише наближенням до вивчення В.В. Акуленка як мовної особистості, по-друге, є підстави сподіватися на позитивний результат з огляду на єдність мотивації та цілей написання ним узагальнювальних робіт у різні роки – 1980, 1985 і 2006.

Першою виразною рисою наукової прози В.В. Акуленка є її «семантична щільність». Кожен його текст містить велику кількість термінів порівняно з кількістю вживань одиниць загальної лексики, через що розглядана тема практично в кожному висловлюванні є фактично «заархівованою» інформацією. Крім того, висловлювання в його текстах оформлені невеликою кількістю докладних речень – від 6 до 12 на одній сторінці (це переважно складнопідрядні речення каузальної семантики, допусту та уточнення ознаки, тобто такі, що слугують розгортанню та деталізації аргументації), практично кожне з яких містить від одного до кількох термінів. Дані про це наведені в такій таблиці:

Назва роботи	Кількість речень	Кількість ужитих номінативних одиниць (КВ)			
		Загальної лексики		Термінів (одиничних та сполуч.)	
		КВ	%	КВ	%
(ВВА 80)	257	5110	58,7	3615	41,5
(ВВА 80а)	129	2607	62,5	1593	38,2
(ВВА 85)	132	1562	57,1	1172	42,8
(ВВА 06)	63	1007	66,33	511	33,66

Деяке відхилення в показниках у джерелі ВВА 06, на наш погляд, пов'язане з тим, що в ньому 86,7% термінів представлені двочленими термінологічними сполуками. Узагалі ж, оскільки термін містить у собі пропозицію, зумовлену особливостями його валентного потенціалу [14, 7], термінологічна насиченість тексту є головним фактором забезпечення його когезії.

Стилістичною ознакою стилю та ідіостилю є також особливості вживання окремих лексичних одиниць та їх тематичних груп. У текстах В.В. Акуленка найбільш частотними є слова, які входять до складу загальнонаукової лексики (*наука, метод, синтез, аналіз, частина, дослідження, коментар, поняття, принцип тощо*), що свідчить про відповідність цих текстів загальним стильовим нормам наукової прози. Частотність уживання тих чи інших лексем є достатньо об'єктивним показником і дає підстави також для виявлення саме індивідуальних

уподобань автора та специфічних стильових характеристик. Більше того, саме частотність пов'язана з прихованими фоновими семантичними засадами, на які не впливає свідомо інтенція автора [7, 1]. Спостерігаються тематичні групи нетермінологічних одиниць, які показують «перетинання» всіх аналізованих статей В.В. Акуленка. Це слова, пов'язані з надзавданням наукового дослідження – *істина, пошук істини, вірний, обґрунтований, надійні результати, ґрунтується на аналізі реальних фактів мови, хибний вихідний постулат, безнадійний пошук*, а також з експертною та моральною оцінкою об'єктивної та заангажованої дослідницької роботи – *ефективний, оптимальний, прогрес, прогресивний, неповнота опису, обмежений, безплідно, безнадійні плани, панацея, фантастична метамова, плутанина, справжні учені, демагоги і кар'єристи*.

Алюзії на істину/пошук істини і моральні категорії – професійну честь, совість, правдивість – містяться в усіх розглянутих текстах В.В. Акуленка. Ці алюзії відображають концептосферу автора, його світоглядні засади та моральні настанови, «frame of attitude and reference» [20, 48]. Його тексти свідчать про етичні й соціальні цінності, засадничі для всієї його діяльності, містять референції на високі стандарти наукової творчості та етичної норми, через що після ознайомлення з ними складається неповторне відчуття місіонерства вченого:

Именно это обстоятельство пересматривается в мировом языкознании последнего десятилетия, которое видит в языке не самоцель, а средство проникновения в чудесный феномен человеческого общения [ВВ 80, 12].

У реальній дійсності такому розвитку і взаємній інформованості іноді протистоять катастрофічні за наслідками впливи тоталітарних режимів на науку, та й у, здавалась би, більш цивілізованих сучасних умовах очевидні негативні чинники морально-етичного плану [ВВА 06, 7].

Подібні погляди на науку та її роль у суспільстві неодноразово акцентуються по всьому корпусу проаналізованих текстів (знайдено 18 висловлювань такого типу), що стосується як ґрунтовних аналітичних оглядів, так і невеликих за обсягом статей, присвячених конкретним проблемам, окремим феноменам мови.

Гармонійне поєднання логізованості та експресивності – також індивідуальна особливість письма В.В. Акуленка. Нерідко наукові тексти сучасних вітчизняних учених спрямовані виключно на фіксацію інформації, унаслідок чого їм властива стилістична нейтральність. На відміну від багатьох таких «безликих» текстів, у статтях та монографіях В.В. Акуленка хронологічний перелік подій, ретельна констатація та класифікація фактів чергуються з текстовими періодами, насиченими

експресією, інтелектуальною емоційністю. Завдяки цьому ще повніше характеризується творча позиція вченого-енциклопедиста, який веде внутрішній діалог як у сучасному просторі, так і в історичній ретроспективі, занурюючись у вертикальний контекст своїх розмірковувань, розгортаючи аргументи, висуваючи гіпотези, емоційно переживаючи творчий процес пізнання й відкриття нового.

Мова стає яскравою і метафоричною тоді, коли дослідник пише про те, що йому близьке як ученому, або про тих діячів, чії позиції він поділяє чи, навпаки, спростовує. У текстах з'являється чимало аксіологічних одиниць: яскравих епітетів, засобів інтелектуальної та параметричної оцінки:

Блискучий проект створення штучної допоміжної світової мови [ВВА 06, 3].

Невиданное ранее в истории нарастание социально-политических, культурных экономических контактов между народами, огромные темпы роста международного обмена информацией ведут к необычайной активизации процессов соприкосновения и сопоставления языков [ВВА 80а, 132].

На цих прикладах видно, що організація мовленнєвих засобів, поєднання об'єктивності та суб'єктивності, конкретності й узагальненості, логічності та емоційності, стриманої неупередженості й емоційної риторичності за виразністю наближає тексти В.В. Акуленка до праць його видатних попередників В.В. Виноградова, О.О. Реформатського, О.О. Потебні і позначена яскравою індивідуальністю, неповторним образом автора.

Як мовна особистість В.В. Акуленко виступає хранителем традиції: його тексти за своїми характеристиками співзвучні з тими, що визначають український гуманітарний дискурс кінця 19-го –початку 20-го століття [16, 314-331]. Мовознавець розвиває таку рису, як діалогічність, поєднуючи виклад своїх наукових поглядів із бажанням перетворити читача на співучасника наукового пізнання.

Сприйняття особистості автора через засоби вербалізації, форми її втілення в тексті – процес двонаправлений. Вибір засобів завжди визначається певним позамовленнєвим надзавданням, реалізація котрого і визначає всю модальність тексту, висловлення свого ставлення до того, що повідомляється. Аналіз текстів статей В.В. Акуленка наводить на думку, що, крім пошуку істини, його надзавданням є донесення цієї істини до читача шляхом залучення його до процесу такого пошуку через діалогічно побудований текст. Нерідко автор наукового твору уникає будь-якого посилання на свою особистість, використовуючи безособову форму подання матеріалу, намагаючись посилити ступінь об'єктивності своєї думки. В.В. Акуленко чітко заявляє свою позицію й аргументує її

різними способами, спонукаючи ймовірного опонента до діалогу. Втім треба наголосити, що егоцентричні мовні одиниці майже не вживаються лінгвістом з метою авторизації свого наукового тексту. Такі безпосередньо експліковані ознаки присутності автора в тексті, як займенники першої особи однини та множини, в аналізованих роботах не вживаються. Дієслівні форми, які експлікують автора наукового тексту, використовується вкрай обмежено: від 2 до 6 вживань у кожній статті.

Тексти автора відрізняє етикетна «делікатність» викладу. Авторське «Я» проявляється імпліковано і майже не експлікується за допомогою типових засобів. У його роботах пряме звертання за допомогою виразів на кшталт *на мою думку, я вважаю* поступається авторському «Я», що виявляється в епітетах, засобах відтворення оцінки. Так, одне із частотних позначень у текстах В.В. Акуленка – прикметник *авторитетний* та похідний від нього прислівник (*авторитетніший генеративізм, авторитетні мови, авторитетно заявляють про себе наукові школи*). Автор начебто не нав'язує своїх оцінок дослідників або наукових шкіл, проте семантика слова «авторитетний» свідчить про те, що він поділяє позитивну оцінку. Таким чином, основним дієвим рухом є співпраця, залучення до свого ментального простору читача.

Для аналізу авторизації авторського тексту виключно важливим видається лінгвістичне відображення категорій модальності та способу дії, експлікованими засобами вираження чого є вставні слова, словосполучення та конструкції. Автономна позиція названих вербальних компонентів та оцінно-кваліфікативна функція, яку вони виконують, дозволяє передавати різні аспекти суб'єктивного ставлення того, хто говорить, до повідомлення. Особливо важливим для наукового тексту є можливість поєднання в одному висловлюванні кількох модальних планів. Така можливість дозволяє авторові наукового дослідження, не порушуючи загальної об'єктивності викладу (об'єктивної модальності), що є однією з нормативних характеристик наукового стилю, експліковано виражати власне ставлення до змісту висловлювання. Включення в речення вставних одиниць не порушує його структури, але свідчить про взаємодію суб'єктивного й об'єктивного компонентів значення вже на рівні суб'єктивного висловлювання:

Назва роботи В.В. Акуленка	Обсяг матеріалу (кількість речень)	Кіль-ть ВВК
ВВА 80	100	55
ВВА 80a	100	52
ВВА 85	100	42
ВВА 06	80	50

Серед найбільш частотних одиниць, які наявні в усіх проаналізованих

статтях не менше 3-х разів, засвідчено такі: *інакше кажучи, крім того, зокрема, наприклад, як відомо; понятно, очевидно, розуміється, в частности, с этой точки зрения, известно, в частности, наконец.*

Частотним суб'єктивним компонентом наукового тексту взагалі та текстів В.В. Акуленка зокрема виступає вставна одиниця, що актуалізує індивідуально-суб'єктивну орієнтацію речення. Такі одиниці ще раз підкреслюють позицію автора висловлювання та наявність адресанта в момент текстової комунікації. Уводячи в речення вставні одиниці зі значенням індивідуально-суб'єктивної орієнтації, автор переносить об'єктивний зміст речення в суб'єктивну площину, експлікуючи індивідуальне начало наукової творчості та стверджуючи своє право на авторську точку зору.

Використання елементів експресивного синтаксису, що є однією з характерних рис узусу наукового мовлення [11, 145], позначене яскравою індивідуальністю автора.

У текстах В.В. Акуленка ефект від уживання низки експресивних літературно-книжних прийомів організації тексту (передусім паралелізму, градації, антитези, повторів різних типів) справляє враження гармонійного поєднання строгої аргументативності й водночас – інтелектуальної емоційності тексту. Наведемо приклади:

... дедалі впевненіше розмивався вихідний Сосюрівський постулат про мову «у собі і для себе», мову як таку; і мовлення, мовленнєва діяльність дедалі глибше розглядалися в їх реальній множинності – передусім етнічній, поліетнічній, соціальній, а одночасно і функціональній [ВВА 06, 5].

Часом головні інтереси дослідників концентрувалися лише на мовленні, мовленнєвій діяльності, і в цьому вбачалася свого роду панацея. Утім поступово лінгвістика прийшла до розуміння неповноти описів, орієнтованих лише на мовлення, і необхідності врахування також давно задекларованого, але далеко не повністю зрозумілого потенціалу саме мови як творчості [ВВА 06, 5-6].

Крім того, найчастотнішим у його роботах є використання логічного протиставлення:

*Але ці упорядковані можливості співіснування паралельних теорій виходять із передумови **нормального розвитку науки** в різних країнах і коректного обміну науковою інформацією. У реальній дійсності такому розвитку і взаємній інформованості іноді протистоять **катастрофічні за наслідками впливи тоталітарних режимів на науку...** [ВВА 06, 7].*

*Навіть нині, на початку 21 ст., попри **ліквідацію** чи хоча б **послаблення** інформаційних кордонів, **звуження зон тоталітарного контролю за наукою, виникнення світових каналів обміну інформацією, почасти – **активізацію** особистих контактів учених, плекати надію на***

становлення світової лінгвістики... не доводиться.
[ВВА 06, 7].

Від атомарно-фактографічної до системно-структурної, а далі – від жорстких систем до динамічних та неврівноважених структур, від найвного євроцентризму з претензіями на універсалізм до рішучих спроб його подолання [ВВА 06,6].

Ця галузь визначається по різному: від власне лінгвістичних напрямків, пов'язаних із прогресом у викладанні мов, перекладі, культурі спілкування, національних та інтернаціональних роботах з упорядкування термінологій тощо, до суто технічних, коли вона фактично іменується лінгвістикою лише метафорично...[ВВА06,6].

Історія цих пошуків, цікава і повчальна сама по собі, ще раз демонструє тісний зв'язок із політикою, і поряд з успіхами і розчаруваннями саме дослідницького характеру свідчить про залежність від секретних служб, військових відомств тощо та про фактичну участь лінгвістів тих років у «холодній війні», а не про світову єдність лінгвістики [ВВА 06, 6-7].

На підтвердження тези про властиву стилю В.В. Акуленка делікатність свідчить також м'який ненав'язливий характер його критики, хоча кожен постулат детально аргументується: дедалі більша, іноді навіть перебільшена увага приділяється в когнітивній лінгвістиці зв'язку мов з етнічними культурами, менталітетами, особливостями бачення світу носіями різних мов. При цьому виникає небезпека втратити бачення того, яким чином мови при всій їхній своєрідності в головному збігаються і досить успішно виконують надто важливу роль головних засобів взаєморозуміння народів [ВВА 06, 5].

Найбільш же різким засобом вираження негативної оцінки є прикметники тоталітарний (тоталітарні режими, тоталітарні країни) та агресивний (агресивна соціолінгвістика, агресивна пропаганда та контрпропаганда).

На комплексі особливостей наукової прози В.В. Акуленка позначилось характерне для вченого синтетичне наукове світосприйняття. Це, перш за все, синтез суто лінгвістичного, широкого гуманітарного та історично-філософського підходу. Лінгвістична наука в його роботах постає чи не як головний об'єкт дослідження. Фактологічний аналіз мовознавчої проблематики, що висвітлювалась В.В. Акуленком у текстах, які були проаналізовані, дозволяє окреслити концептосферу лінгвістики як вербальну репрезентацію галузі гуманітарних знань, що складається із сукупності кількох концептуальних систем – порівняльно-історичного мовознавства, структуралізму, генеративізму, функціоналізму, прагмалінгвістики, лінгвістики тексту, аналізу дискурсу, когнітивізму та ін., кожна з яких містить структуровану інформацію, що презентується лінгвістичними

фреймами. Вони становлять комплекс структурованих знань про мовні явища, відношення між ними, їхню взаємодію, мовні та мовленнєві процеси.

Вертикальний контекст творів В.В. Акуленка – це не тільки сотні філологічних робіт різних напрямків і шкіл, це й десятки творів, що належать до ширшого гуманітарного дискурсу, передусім історичного. Символи, образи, метафори – все пов'язано, як правило, із залученою до аналізу позалінгвістичною інформацією. Так, на думку автора, вільному розвитку лінгвістичних ідей, пошуку наукової істини ставав на перешкоді символ протистояння, який відповідає образу «холодної війни» або кон'юнктурної політики, або тоталітарної влади, або образу «чужого».

На кшталт художнього наративу кожен філологічний текст В.В. Акуленка характеризується особливим духом, має власну історію, свій вертикальний контекст, свої синхронні перетинання з іншими текстами, взаємопроникні досвіди – тобто є самоідентичним. Жоден витвір наукової прози В.В. Акуленка не спроможний повною мірою втілити особливості світу його душі. Утім, сукупність його наукових текстів дає достатньо мовленнєвого матеріалу для ілюстрації як світоглядних уподобань цього філолога-мислителя, так і багатовимірної скарбниці його енциклопедичних знань. Хоча тексти його наукових праць підпорядковуються канонам наукового тексту й не настільки персоналістичні, як його усні лекції, виступи, бесіди (тема “В.В.Акуленко – співрозмовник, оповідач, оратор” заслуговує на окреме ґрунтовне дослідження), вони також насичені особистісним началом, зберігають живі сліди світогляду В.В. Акуленка, його захоплення величиною науки, повагу до читача. У них знайшлося місце і для раціональної аналітики, і для глибоких уболівань за долю філології, яка для нього ніколи не була “штукою для штуки”, відокремленою від загальнонаукового процесу, наукою, яка не є тотожною ані філософії, ані історії, ані культурології, ані етнології, ані будь-якій іншій дисципліні, проте щільно вплетена в пучок гуманітарних та ще більше переплетених міждисциплінарних “зондів”, якими сучасна наука намагається намацати тіні ймовірних відповідей на питання буття: “Хто ми?”, “Звідки ми?”, а може й – “Куди ми йдемо?” Його тексти, таким чином, є яскравим свідченням того, як наукова особистість втілює в собі історію науки, а сама наука концентрується в особистості такого масштабу.

Література

1. Ворожбитова .А. Менталитет и идиостиль как сущность и явление лингвориторической природы / А.А. Ворожбитова, В.В. Дружинина //Лингвориторическая парадигма: теоретические и прикладные аспекты. - Сочи, 2004. - Вып. 4. - С. 19-29.
2. Дружинина В.В. Лингвориторические параметры идиостиля как выражение

- менталитета языковой личности ученого (А.Ф. Лосев) : автореф. дис. ... канд. филол. наук / Дружинина В.В. ; Кубан. гос. ун-т. - Краснодар, 2004. - 22 с.
3. Караулов Ю.Н. Русский язык и русская языковая личность/Караулов Ю.Н. – М.: Наука, 1987. – 264 с.
 4. Котурова М.П. Научный текст и стиль мышления ученого // Вестн. Перм. ун-та. Лингвистика. - Пермь, 1996. - Вып. 2. - С. 32-48.
 5. Леденева В.В. Идиостиль : (К уточнению понятия) // Филол. науки. - 2001. - № 5. - С. 36-42.
 6. Лингвистический энциклопедический словарь/[глав.ред. В.Н.Ярцева].- М.: Советская энциклопедия, 1990. – 685 с.
 7. Мухин М.Ю. Идиостиль автора и его филологическая интерпретация/ Мухин М.Ю. - www.dialog-21.ru/Archive/2005/MukhinM/MukhinM.pdf
 8. Напцок М.Р. Идиостиль, идиолект, словотворчество: К вопросу о соотношении понятий // Наука. Образование. Молодежь. - Майкоп, 2005. - С. 328-331.
 9. Пелевина Н.Н. Сравнительная характеристика компонентов научной и художественной коммуникации // Вестн. Хакас. гос. ун-та. Сер. 5: Филология: Языкознание. - Абакан, 2004. - Вып. 6. - С. 53-56.
 10. Пешкова Н.П. Типология научного текста: психолингвистический аспект / Пешкова Н.П. - Уфа : УГАТУ, 2002. - 261 с.
 11. Разинкина Н.М. Развитие языка английской научной литературы (лингвостилистическое исследование)/Разинкина Н.М. – М.: Наука, 1978. – 111с.
 12. Ракитина С.В. Когнитивно-дискурсивный подход к изучению идиостиля ученого // Единство системного и функционального анализа языковых единиц. Вып. 9 : в 2 ч. : материалы Междунар. науч. конф. / под ред. О.Н. Прохоровой, С.А. Моисеевой. – Белгород : Изд-во БелГУ, 2006. – Ч. 1. – С. 280-287.
 13. Рачкова Е.В. Структурные особенности научного текста // Вопр. гуманитар. наук. - 2005. - № 3. - С. 151-155.
 14. Рибачок С.М. Термінологічна лексика як засіб когезії англомовного економічного тексту: автореф. дис. ...канд.наук: 10.02.04 – германські мови/ Рибачок Світлана Михайлівна. – Запоріжжя, 2004. – 20 с.
 15. Серебрякова И.М. Экспрессивно-стилистические особенности научного текста : пробл. перевода : моногр. / Серебрякова И.М. - - Н. Новгород : Изд-во Нижегород. ун-та, 1994. - 166 с.
 16. Синица И.А. Языковая личность ученого-гуманитария XIX века/Синица И.А. – К.: Издательский Дом Дмитрия Бураго, 2006. – 352 с
 17. Фатеева Н.А. Контрапункт интертекстуальности., или Интертекст в мире текстов/ Фатеева Н.А. – М.: Агар, 2000. – 280 с.
 18. Фролова М.В. Актуальность изучения языка как идиостиля // Актуальные проблемы науки в России. - Кузнецк, 2005. - Вып. 3, т. 2. - С. 266-270.
 19. Ракитина С.В. Когнитивно-дискурсивное пространство научного текста : автореф. дис. ... д-ра филол. наук / Ракитина С.В. ; [Волгогр. гос. пед. ун-т]. - Волгоград, 2007. - 44 с. - То же [Электронный ресурс]. - URL: <http://vak.ed.gov.ru/announcements/filolog/rakitinasv.doc> (21.03.08).
 20. Said E.W. Culture and imperialism / Said E.W. – New-York: Vintage Books, 1994. -604 с. ISBN 0-679-75054-1.

Джерела ілюстративного матеріалу

21. ВВА 80 – Акуленко В.В. Лексические интернационализмы: итоги, перспективы, методы исследования // Интернациональные элементы в лексике

- и терминологии. – Харьков: Изд-во при Харьк. гос. ун-те «Вища школа», 1980, с. 10-42.
22. ВВА 80а - Акуленко В.В. Научно-техническая революция и задачи интернационализации научно-технической терминологии // Интернациональные элементы лексики и терминологии. – Харьков: Изд-во при Харьк. гос. ун-те «Вища школа», 1980, с. 129-146.
23. ВВА 85– Акуленко В.В. Функциональное описание языка и вопросы изучения функционально-семантических полей // Романские и германские языки. – К.: Наукова думка, 1985, с.5–17.
24. ВВА 06 – Акуленко В.В. Світова лінгвістика ХХ-ХХІ століть: міжнародне взаємопорозуміння та його обмеженість// Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи. К.:Логос, 2006 - №1., с. 3-11.

The article deals with linguistic analysis of Vice-Academician Akulenko's academic prose in order to portray his language personality. The description is performed within the state -of -the art linguistic paradigm, involving stylistic analysis, text study and cognitive theory.

Key words: language personality, author, authorization, idiolect, agent of scholarly reflection, academic style.

В статье представлен лингвостилистический и риторический анализ академических публикаций члена-корреспондента НАН Украины В.В. Акуленко для создания его лингвистического портрета и характеристики его как языковой личности. Используются современные методы анализа и подходы, в том числе положения лингвистики текста и когнитивной лингвистики.

Ключевые слова: языковая личность, автор, авторизация, идиостиль, идиолект, субъект научной рефлексии, научный стиль

/